

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів №12
Новогродівської міської ради
на 2022/2023 навчальний рік

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
Галичинівського ЗЗСО I– III ст.№12
Протокол № 13 від 27.08.2022 року

Структура освітньої програми

- 1. Вступна частина**
- 2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою**
- 3. Загальний обсяг навчального навантаження. Особливості організації освітнього процесу**
- 4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.**
- 5. Перелік варіантів типових навчальних планів**
- 6. Форми організації освітнього процесу**
- 7. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти**
- 8. Додатки**

1 Вступна частина.

Галичинівський заклад загальної середньої освіти I-III ступеня № 12 Новоградівської міської ради за Статутом є комунальним закладом освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття початкової, базової загальної середньої освіти та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма закладу на 2022-2023 навчальний рік розроблена відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394;

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 - 4 класах) - Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5 класах - Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); *в 6 - 9 класах* - Державного стандарту

базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

на рівні профільної середньої освіти (в 10 - 11/12 класах) - Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

на рівні профільної середньої освіти (в 10 - 11/12 класах) - Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти
-на рівні початкової освіти:

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

на рівні базової середньої освіти:

у 5 класах - Типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

у 6 - 9 класах - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

на рівні профільної середньої освіти - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 28.03.2022 [№ 274](#) «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,

від 20.02.2002 [№ 128](#) «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп

подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

від 02.07. 2014 [№ 780](#) «Про затвердження Типових навчальних планів Вальдорфських загальноосвітніх навчальних закладів I-III ступенів» *(на рівні базової, 5 - 9 класи, і профільної, 10 - 11 класи, середньої освіти)*;

[Положення про інституційну та дуальну форми](#) здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року [№ 160](#)), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

[Положення про індивідуальну форму](#) здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року [№ 160](#)), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

[Положення про дистанційну форму](#) здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

[Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів](#) до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;

[Порядку переведення учнів](#) (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Листів Міністерства освіти і науки України:

від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального

року»;

від 16.03.2022 №1/3472-22 «Про виконання Указу Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО від 16.03.2022 №143/2022».

Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році на *рівні базової, профільної середньої освіти (5 - 11 класи)* рекомендовані такі навчальні програми:

5 клас - модельні навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 [№ 795](#) (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., [№ 898](#), від 29.09. 2021 р. [№ 1031](#), від 13.12. 2021 р. [№1358](#), від 02.02. 2022 р. [№ 96](#), від 09.02. 2022 [№ 143](#), від 11.04. 2022 р. [№ 324](#)) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);

6 - 9 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;

10 - 11 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 - 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам».

Головною метою закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями школи є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Школа несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства загальноосвітній навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь - базова загальна освіта;

III ступінь - середня (повна) загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, які реалізуються в закладі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення школи, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених відповідним Державним стандартом загальної середньої освіти.

Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу та затверджується директором, оприлюднюється на вебсайті

На основі освітньої програми школа складає та затверджує навчальний план на наступний навчальний рік, що конкретизує організацію освітнього процесу.

2.Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою:

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження в основній школі. Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким станом на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової, базової середньої або профільної середньої освіти за інших умов.

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3495 годин/навчальний рік:

- для учнів 1 класів – 805 годин;
- для учнів 2 класів – 875 годин;
- для учнів 3 класів – 910 годин;
- для учнів 4 класів – 910 годин.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9 класів складає 5845 годин/навчальний рік, зокрема:

- для учнів 5 класів – 1050 годин;
- для учнів 6 класів – 1155 годин;
- для учнів 7 класів – 1172,5 годин;
- для учнів 8 класів – 1207,5 годин;
- для учнів 9 класів – 1260 годин.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-11 класів складає 2660 годин/навчальний рік, зокрема:

- для учнів 10 класів – 1330 годин;
- для учнів 11 класів – 1330 годин.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу (додатки 1, 2, 3, 4 ,5).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти, передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну і варіативну складову.

У відповідності до Пояснювальної записки до Типових навчальних планів закладів загальної середньої освіти гранично допустиме навантаження складає в:

- 1 класах – 20 годин;
- 2 класах – 22 години;
- 3 класах – 23 години;
- 4 класах – 23 години;
- 5 класах – 28 годин;

- 6 класах – 31 годину;
- 7 класах - 32 години;
- 8,9 класах – 33 години;
- 10 класах - 33 години;
- 11 класах - 32 години, що не перевищує допустимої сумарної кількості годин тижневого навантаження учнів, встановленої Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОЗ України від 25.09.2020 року №2205.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

1-4 класи:

мовно-літературна (навчання грамоти, українська мова);
 іншомовна (англійська мова);
 математична(математика);
 природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'я збережувальна галузі (я досліджую світ);
 технологічна (дизайн і технології);
 інформатична (інформатика);
 мистецька (музичне мистецтво, образотворче мистецтво);
 фізкультурна (фізична культура);

5 клас:

мовно-літературна;
 математична;
 природнича;
 соціальна і здоров'язбережувальна;
 громадянська та історична;
 технологічна;
 інформатична;
 мистецька;
 фізична культура.

6 - 11 класи:

мови та літератури;
 суспільствознавство;
 мистецтво;
 математика;
 природознавство;
 технології;
 здоров'я та фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Структура навчального року

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» 2022/2023 навчального року навчальні заняття розпочнуться 01 вересня святом – День знань – і закінчатся не пізніше 1 липня наступного року.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою: I семестр, II семестр; канікули: осінні, зимові, весняні.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової школи.

Орієнтовні дати вручення документів про освіту для випускників 9-х класів – 15 червня 2023 року, для випускників 11-х класів – 25 червня 2023 року

Структура 2022 – 2023 навчального року		
I семестр	II семестр	Канікули
01.09.2022 р. – 23.12.2022 р.	09.01.2023 – 02.06.2023	осінні – з 24 по 30 жовтня 2022 року (<u>7 днів</u>); зимові – з 24 грудня 2022 до 9 січня 2023 року (<u>16 днів</u>); весняні – з 27 березня по 02 квітня 2023 року (<u>7 днів</u>); літні – з 03 червня 2023 по 31 серпня 2023

Тривалість навчальних занять в закладі:

35 хвилин у 1 класах,

40 хвилин у 2-4 класах,

45 хвилин в середній та старшій ланці.

Початок занять о 9:00 Перерви між уроками 10, 15 хвилин.

Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів

загальної середньої освіти (затверджений [наказом](#) МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 - 5 класах, 1,5 години у 6 - 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах. Учням 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

У закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин проводиться загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

Режим дня в закладі підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навантаження. Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, базової та старшої школи.

Форми організації освітнього процесу

Освітній процес в закладі організовується в безпечному освітньому середовищі.

Заклад освіти організовуватиме освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в [пункті 7](#) розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

В закладі освіти організовуються індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізуючи

індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежатиме від безпекової ситуації в населеному пункті і визначатиметься рішенням військово-цивільної адміністрації. Рішення приймається за участю батьків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений [наказом](#) МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 - 5 класах, 1,5 години у 6 - 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах. Учням 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі,

брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки - «суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Загальні вимоги до обов'язкових результатів навчання .

Загальні вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти **за освітніми галузями** конкретизовано в Державних стандартах.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування **ключових компетентностей учнів:**

початкових класів:

1. Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2. Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3. Математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання

- процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4. Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
 5. Інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
 6. Екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
 7. Інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
 8. Навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями та навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;
 9. Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
 10. Культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтва)

шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11. Підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами;

5-9 класів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності мовами)	УМІННЯ: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; поповнювати свій словниковий запас. СТАВЛЕННЯ: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	УМІННЯ: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати

		спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів електронного спілкування. СТАВЛЕННЯ: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	УМІННЯ: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. СТАВЛЕННЯ: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у	УМІННЯ: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та

	природничих науках і технологіях	досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	УМІННЯ: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. СТАВЛЕННЯ: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	УМІННЯ: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. СТАВЛЕННЯ: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: моделювання власної освітньої траєкторії.

7	Ініціативність та підприємливість	УМІННЯ: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. СТАВЛЕННЯ: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	УМІННЯ: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. СТАВЛЕННЯ: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: завдання соціального змісту.

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	УМІННЯ: грамотно логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, схем, текстів тощо). СТАВЛЕННЯ: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	УМІННЯ: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. СТАНОВЛЕННЯ: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

- 10-11 класів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і	УМІННЯ: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах(у

	рідною – у разі відмінності) мовами	текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач(усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. СТАВЛЕННЯ: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	УМІННЯ: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні й комунікативні стратегії відповідно до мовних потреб. СТАВЛЕННЯ: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.

		НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	УМІННЯ: оперувати текстовою та цифровою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності(природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. СТАВЛЕННЯ: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	УМІННЯ: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. СТАВЛЕННЯ: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	УМІННЯ: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

		СТАВЛЕННЯ: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

		Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальногiмназійні проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрізними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проєктах;

позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
--------------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

- 1) формувальне (поточне) оцінювання;
- 2) підсумкове оцінювання (семестрове та річне);
- 3) державна підсумкова атестація учнів;
- 4) зовнішнє незалежне оцінювання.

Формувальне (поточне) та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам освітньої програми закладу освіти,

вибір їх форм, змісту та способу здійснюють педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Формувальне (поточне) та семестрове оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюється за 12-бальною шкалою оцінювання навчальних досягнень і відображається у свідоцтві досягнень, що видається учневі.

Навчальні досягнення учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання, оцінюються відповідно до вимог індивідуальних навчальних програм.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої чи профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів повної загальної середньої освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію на кожному рівні повної загальної середньої освіти, крім випадків, визначених законодавством.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання випускників на кожному ступені навчання визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

У разі вибуття учня із закладу освіти (виїзд за кордон, надання соціальної відпустки, призов на військову службу тощо) оцінювання може проводитися достроково або в екстернатній формі (у відповідному закладі).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Інструменти для здійснення моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості освіти регламентовано шкільним Положенням про моніторинг якості освітнього процесу.

Для забезпечення академічної доброчесності в освітньому закладі (ст.42 Закону України «Про освіту»), запобігання порушень академічної доброчесності (*академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, необ'єктивне оцінювання, шахрайство, хабарництво, несанкціонована співпраця, службова недбалість, зловживання впливом*), посилення відповідальності за порушення академічної доброчесності, всі учасники освітнього процесу дотримуються Положення про академічну доброчесність

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнуті до повторного проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); при моніторингу якості знань не зараховуються результати.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники освітнього закладу можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

- при необ'єктивному оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання, щорічної винагороди;

- спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих ідей, використання інформації без посилань на джерела, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;

- надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру є підставою для притягнення педагогічного працівника до відповідальності судом першої інстанції.

Перелік програм

**для вивчення предметів інваріантної складової робочого
навчального плану у 2022-2023 навчальному році**

№ з/п	Клас	Назва програми	Автор	Коли і ким надано гриф
Початкова школа				
1	1	Типові освітні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти	розроблена під керівництвом Савченко О. Я.	Наказ МОіН України від 12.08.2022 № 743-22
2	2	Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти	розроблена під керівництвом Савченко О. Я.	Наказ МОіН України від 12.08.2022 № 743-22
Базова школа(НУШ)				
Типова освітня програма для 5-6 класів. затвердженої наказом МОН від 19.02.2021р№ 235				
1.	5	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Авторський колектив Заболотний О.В. Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
2.	5	Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автори Яценко Т.О., Тригуб І.А	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
3.	5	<u>Модельна навчальна програма «Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти</u>	Авторський колектив Власова Н. С., Желіба О. В., Кронгауз В. В., Секиринський Д. О., Щупак І.Я.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
4.	8	Модельна навчальна програма. "Етика. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти	Автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
5.	9	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
6.	5	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу “Пізнаємо природу” для 5-6 класів	Автори Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	Наказ МОН України від 12.07.2021 Наказ МОН України від 12.07.2021 №795 №795
7.	6-9	Модельна навчальна програма “ЗДОРОВ’Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ” 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
8.	5	Модельна навчальна програма “Іноземна мова 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти	автори: Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795

9.	6-9	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	автори: Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
10.	5	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Скворцова С. О., Тарасенкова Н. А.	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
11.	6	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Морзе Н.В., Барна О.В	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
12.	7	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Наказ МОН України від 12.07.2021 №795
Базова школа(6-9)				
13.	6-9	Таблиця № 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з українською мовою навчання		Наказ МОН України від 20.04.2018 №405
14.	10-11	Таблиця № 2, до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня		Наказ МОН України від 07.06.2017 №804

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**Галицинівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №12
з українською мовою навчання**

Пояснювальна записка

Навчальний план для закладу розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, на основі Освітньої програми Галицинівського закладу

загальної середньої освіти I-III ступенів №12, затвердженої рішенням педагогічної ради №13 від 26.08.2022.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, у 2 – 4 класах – 40 хвилин. тривалість уроків у 5-11 класах – 45хвилин.

Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Предмет «Фізична культура» реалізується варіативними модулями:

Клас	Назва модуля
5 клас	Гімнастика
	Настільний теніс
	Бамбінтон
	Флорбол
	Футзал
	Баскетбол 3*3
	Волейбол
	Аеробіка
	Дитяча легка атлетика
	Панна
	Алтимат фрізбі
	Рухливі ігри
6-9 клас	Легка атлетика
	Футбол
	Баскетбол
	Волейбол
	Настільний теніс

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Мова навчання – українська.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальний план закладу включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, варіативна складова не використовується.

Початкова школа

Типовий навчальний план для 1-2, 3-4 класів початкової школи

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Кількість годин на тиждень		
	1 кл.	2 кл.	Разом
Інваріантний складник			
Українська мова*	7	7	19
Іноземна мова	2	3	
Математика	4	4	8
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	3
Інформатика	-	1	
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура**	3	3	6
Усього	22	24	46
Варіативний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25	48
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	20/700	22/770	42/1470

* 1 клас - інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»;
 **2 клас - окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання», або інтегрований курс «Українська мова».
 **Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Назва навчального предмета / інтегрованого курсу	Кількість годин на тиждень		
	3 кл.	4 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>			
Українська мова	7	7	20
Літературне читання			
Іноземна мова	3	3	
Математика	5	5	10
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	4
Інформатика	1	1	
Мистецтво	2	2	4

Фізична культурна*	3	3	6
Усього	25	25	50
<i>Варіативний складник</i>			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26	52
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня	23/805	23/805	46/1610

Основна школа

Навчальний план

для 5-го класу з навчанням українською мовою

Робочий навчальний план для 5 класу розроблено за Типовою освітньою програмою для 5-6 класів, затвердженою наказом МОН основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021р.

		Кількість годин
Мовно-літературна	Українська мова	4
	«Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)	3,5
	Іноземна(англійська) мова	3
Математична	Математика	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
Соціальна і здоров'я-	Інтегрований курс	1

збережувальна	«Здоров'я, безпека та добробут»	
	Етика	0,5
Громадянська та історична	Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти.	1
Технологічна	Технології	2
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
Фізична культура***	Фізична культура	3
Усього		25+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31
Гранично допустиме навантаження учнів****		28/980

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою 6-9 класи**

складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня,
затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 № 405, таблиця 1

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1
Математика	Математика	4	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1

	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3
Разом		26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

Старша школа

Навчальний план для 10 класу з українською мовою навчання

складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 20.04.2018 № 408, таблиця 2

№ п-п	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
		10 клас	Всього
Профільні предмети			
1	Українська мова	4	4
2	Українська література	4	4
Базові предмети			
1	Іноземна мова (англійська)	2	2
2	Зарубіжна література	1	1
3	Історія України	1,5	1,5
4	Всесвітня історія	1	1
5	Громадянська освіта	2	2
6	Алгебра і початки аналізу	2	2
7	Геометрія	2	2
8	Біологія і екологія	2	2
9	Географія	1,5	1,5

10	Фізика	3	3
11	Астрономія		
12	Хімія	1,5	1,5
13	Фізична культура*	3	3
14	Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети			
1	Інформатика	1,5	1,5
2	Технології	1,5	1,5
Усього		32+ 3	32+3
Додаткові години на окремі базові предмети, спецкурси, факультативні курси та індивідуальні заняття		3	3
Гранично допустиме тижневе навантаження учня		33	33
Вакансія		3	3
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету(без урахування поділу на групи)		38	38

Директор Галицинівського ЗЗСО

Тетяна ПОЛТОРАЦЬКА